

# Roztoka Brzeziny

## Roztoka Brzeziny

Wieś Roztoka - Brzeziny usytuowana jest na obrzeżach gminy Gródek nad Dunajcem. Graniczy z miejscowościami takimi jak Rożnów, Tropie, Bujne (gmina Gródek nad Dunajcem, pow. nowosądecki) oraz Dzierżaniny (gmina Zakliczyn, pow. tarnowski).

Najdawniejsze dzieje tej okolicy były pod przemożnym wpływem gospodarczym i administracyjnym panów na Tropszynie. Wiązały się też z dziejami parafii Tropie. Nazwę miejscowości, w formie Rostok, po raz pierwszy wymienia dokument z roku 1409. W tym czasie wieś ta należała do rodziny Rożenów z Rożnowa, Kąsnej i Jastrzębiej.

W 1428 roku wspomniane są razem: Roztoka i Brzeziny, jako własność sprzedana Zawiszy Czarnemu z Garbowa sandomierskiego, właścicielowi także Rożnowa od 1426 r. W 1662 roku Brzeziny, Sarys oraz część Roztoki przechodzą do nowoutworzonej parafii Rożnów; podstawowa część Roztoki pozostaje do dziś przy parafii Tropie. Pod względem kościelnym należy do parafii Tropie, część wsi obsługuje jednak parafia Rożnów.

Nazwa Roztoka jest szeroko rozpowszechniona, zwłaszcza w Europie wschodniej. Jest podejrzana o pochodzenie rumuńskie. W Polsce ma jednak chyba własne, topograficzne znaczenie: dolina, wąwóz, jar. Podobnie obcego pochodzenia, ale upowszechniona w Europie jest nazwa osiedla i góry Majdan w Roztoce co znaczy: „*plac w środku obozu wojskowego, plac między budynkami w lesie, smolarnię, plac między budynkami we wsi*”. Tajemniczą nazwę ma osiedle nad Brzezunami - Sarys (albo Sarysz lub też Szarysz). Językoznawcy jej nie wyjaśnili. Wydaje się, że pochodzi z języka tureckiego poprzez narzecze węgierskie i oznacza łysinę, co tu mogło by znaczyć: łysa góra, wyrąbany las. Taki początek nazwy może świadczyć o pierwszych osadnikach tego przysiółka lub Roztoki w ogóle.

Ludność Roztoki-Brzeziny cieszy się posiadaniem dużej kaplicy mszalnej poświęconej Apostołom Słowian i patronom Europy, świętemu Cyrylowi i Metodemu. Jest bowiem poważne przypuszczenie historyków że św. Cyryl i Metody, wywierali swój misyjny wpływ na ludność doliny Dunajca. Śladem tego oddziaływania jest wczesne tu chrześcijaństwo i święty Świerad, rodak z Tropia. Budowę kaplicy w Roztoce-Brzezinach rozpoczęto w roku 1985, w związku z 1100 rocznicą śmierci św. Metodego. Kamień węgielny pod budowę tej świątyni poświęcił papież Jan Paweł II podczas wizyty w Tarnowie 10 czerwca 1987 r.

Najbliższa okolica to wymarzony teren do uprawiania niemalże każdego rodzaju turystyki. Cechą wyróżniającą miejscowość Roztoka - Brzeziny jest krajobraz i środowisko naturalne. Najbliższa okolica to tereny góryste, liczne lasy, łąki, potoki górskie. Miejscowość posiada wysokie walory przyrodnicze wynikające z lesistego krajobrazu oraz ekologicznie czystego terenu. Roztoka - Brzeziny to malownicza wieś otoczona licznymi lasami, wzgórzami z przepięknymi widokami, położona wzdłuż przepływającej rzeki Dunajec. Znajduje się tu także najwyższe wzniesienie w gminie, góra Majdan położona na wysokości 512 m n.p.m. Górzyście krajobraz, duże zalesienie terenu, bezpośredni dostęp do wody ( rzeka Dunajec), dają możliwość aktywnego wypoczynku przede wszystkim w uprawianiu turystyki rowerowej, pieszej, wędkarstwa itp. Ważną zaletą Roztoki - Brzeziny są ekosystemy leśne. Są to lasy mieszane z przewagą dębu, buka, graba, jodły i sosny. Runo zbiorowisk leśnych jest niezwykle bogate, często z dużym udziałem gatunków chronionych i rzadkich. Pełno tu kurek, rydzy, maślaków, kozaków, prawdziwków czy osiczaków. Prawdziwy raj dla grzybiarzy i amatorów leśnych skarbów, jako że oprócz grzybów rosną również maliny, czarne jagody i inne leśne smakołyki. Na terenie wsi rosną gatunki roślin chronionych m.in. wawrzynek wilczełyko, skrzyp olbrzymi, parzydło leśne. Wieś Roztoka - Brzeziny ze względu na swoje walory przyrodnicze, a w dużej mierze piękne widoki, czyste powietrze i spokój znajduje uznanie wielu turystów. Niejednokrotnie wczasowicze przyjeżdżający nad Jezioro Rożnowskie po kilku dniach biernego wypoczynku na plaży, bardzo chętnie organizują sobie piesze bądź rowerowe wycieczki w dalsze zakątki gminy. Urozmaicona droga jest rajem dla rowerzystów, pokonując trasę przez Roztokę - Brzeziny mają ostre podjazdy, łagodne odcinki szczytem z wspaniałym widokiem na oddalony Dunajec i połacie lasów.

Na terenie Roztoki - Brzeziny brak jest obiektów zabytkowych jak można przypuszczać z uwagi na sąsiedztwo dobrze rozwiniętych sąsiednich miejscowości tj. Rożnowa i Tropia w których znajduje się szereg zabytków. Istotnym miejscem o wartości sentymentalnej jest Wiejski Dom Kultury tzw. "Baranówka" Jest to dawny budynek drewniany mieszkalny w którym prowadzone były zajęcia szkolne, obecnie adaptowany jest na dom kultury, który jest miejscem spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież wsi.

Roztoka - Brzeziny jest fasolowym zagłębiem z uwagi na korzystny mikroklimat do uprawy tej rośliny. Fasola „Piękny Jaś z

### **Gminny Ośrodek Kultury w Gródku nad Dunajcem**

Doliny Dunajca” została wpisana na „Listę Produktów Tradycyjnych” prowadzoną przez Ministerstwo Rolnictwa i oczekuje na wpisanie na listę produktów produktów i potraw chronionych prawem unijnym.